

Majakkaranta viihtyisäksi jälleen

Taustaa

Turun kaupungilla on erinomainen kaupunkistrategia. Turku kutsuu kaikki osallistumaan elämyksiin, työhön, edelläkävijyyteen ja kestäväan kasvuun - elämään elämänsä parasta aikaa. Kaupungin arvot ovat asukas- ja asiakaslähtöisyys, vastuullisuus ja yhdenvertaisuus sekä uudistuminen ja yhteistyö. Asukasbudjetti on hieno keino toteuttaa kaupunkistrategiaa.

Pormestariohjelmassa mainittu painopiste, [Hiilineutraali ja resurssiviisas Turku](#) sisältää muun ohella seuraavia lupauksia:

- Pidämme kiinni Hiilineutraali Turku -tavoitteesta ja toteutamme tehtyjä päätöksiä koskien Turun hiilineutraalisuus 2029-ohjelmaa.
- Toteutamme tehtyjä päätöksiä luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi (LUMO-ohjelma). Asetamme valmistelun pohjalta luontotavoitteen, joka pitää sisällään luonnon monimuotoisuuden ja lähiluonnon vahvistamisen sekä kaupunkivehreyden lisäämisen.
- Huomioimme kaupungin ilmastotavoitteet erityisesti maankäyttöä, energiaa, rakentamista ja liikkumista koskevassa päätöksenteossa.
- Varmistamme, että palvelut kannustavat kaupunkilaisia ja yrityksiä ympäristöystävällisiin ja kestäviin asumis- ja muihin ratkaisuihin, rakennusten energiatehokkuus huomioiden.

Majakkarannan ehdotus ja sen perustelut asukasbudjetin toteuttamiseen

Majakkarannan asuinalueen ranta on suosittu ulkoilu- ja lenkkeilyalue, myös virkistys- ja työmatkapyöräilijät suosivat rantaa. Siellä on erinomaiset mahdollisuudet päästä meren läheisyyteen ja nauttimaan luonnon rauhasta, alueella liikkuvat ketut, jänikset ja kauriit saattavat joskus yllättää öisen kulkijan.

Kulttuurihistoriallinen maisemarakenne: alue kuuluu maisemarakenteeltaan Pitkäsalmen avoimeen maisematilaan, joka yhdistyy pohjoispäästään Aurajokisuuhun ja Turun linnan miljööseen. Pitkäsalmi on matala vesialue Hirvensalon ja mantereen välissä. Salmen vesi vaihtuu hitaasti johtuen vesialueen suunnasta suhteessa vallitseviin tuuliin sekä pitkästä ja sokkeloisesta yhteydestä avomerialueille. Tästä syystä salmi on altis ravinteiden aiheuttamalle rehevöitymiselle ja muun kuormituksen vaikutuksille.

Majakkarannan taloyhtiöt ovat huolissaan ruovikoiden lisääntymisestä ja erityisesti tämän ilmiön haittavaikutuksista. Linnunlaulua ei rannassa enää ole kuulunut pitkään aikaan. Rantapenkereet ovat rappioituneet 25 vuoden kuluessa, jolloin ranta oli kaunis ja hyvin hoidettu. Roskaaminen on lisääntynyt.

Suomen rannikkoalueiden tila on voimakkaasti heikentynyt viime vuosikymmeninä. Vakavin uhka on rehevöityminen ja sen aiheuttama umpeenkasvu. Samaan aikaan ranta-alueiden ravinnekuormitus on lisääntynyt. Valuma-alueilta tulevat ravinteet ja kiintoaines sekä ilman typpilaskeuma rehevöittävät vesiä ja rantoja, mikä osaltaan on johtanut kasvillisuuden runsastumiseen ja umpeenkasvuun.

Järviruoko on monivuotinen heinäkasvi, jota tavataan ympäri maapalloa kosteilla kasvupaikoilla: rannoilla, matalissa vesissä ja ojissa. Kilpailukykyisenä laji muodostaa usein suuria kasvustoja. Ruoko on hyötynyt ilmastonmuutoksesta, rehevöitymisestä ja rantalaidunnuksen päättymisestä.

Ruovikon niitto ja hyötykäyttö auttavat myös Itämeren tilan parantamisessa. Kun poistetaan ruovikkoa, niin silloin poistetaan siihen sitoutuneita ravinteita. Sadalta hehtaarilta saadaan

poistettua 0,5-1 tonnia fosforia. Samalla ennallistetaan perinnemaisemia ja siitä hyötyvät esimerkiksi linnut.

Ruovikoiden lisääntymisen negatiiviset vaikutukset

- umpeuttaa ja tukahduttaa avoimia elinympäristöjä ja niihin sopeutunutta lajistoa (avoimet rantaniityt, monilajiset ja monimuotoiset vesikasvillisuus-avovesimosaiikit, hiekkarannat),
- heikentää veden virtausta, vähentää avovesialaa
- mätänevä ruoko tuottaa metaanipäästöjä ja kuluttaa rantavesien happea, ruokoturve nostaa maanpintaa vedessä ja edistää rantojen umpeenkasvua
- heikentää ranta- ja vesialueiden virkistyskäyttöä (veneväylät, uimapaikat umpeutuvat)
- umpeuttaa näkymiä ja muuttaa maisemakuvaa sulkeutuneeksi
- hajuhaitat, esteettiset haitat,
- heikentää rantakiinteistöjen arvoa
- talven jäljiltä rantaan ajautuvat ruokolautat teettävät paljon töitä kiinteistöillä

Ympäristöministeriön raportissa (27/2015) arvioitiin elinkaariarvioinnin avulla järviruo'on niiton, ja niittomassan hyödyntämisen ympäristövaikutuksia. Arvioidut hyödyntämisvaihdot olivat kuivikepelletit ja rakennuseriste. Tulosten perusteella järviruo'on niittäminen hillitsee ilmastonmuutosta vähentämällä ruovikon aiheuttamia metaanipäästöjä. Lisäksi ruovikon mukana voidaan poistaa huomattavia määriä fosforia, mikä puolestaan hillitsee rehevöitymistä. Järviruo'on jatkojalostus lisäsi myönteisiä ympäristövaikutuksia, sillä järviruoko voi korvata turvetta kuivikekäytössä ja mineraalivillaa rakennusmateriaalina. Hankkeen aikana todettiin, että järviruo'on niittäminen on myös erittäin hyväksyttävää asiantuntijoiden näkökulmasta ja erityisesti jatkokäyttöä tulisi edistää.

Ehdotamme, että Turun kaupunki käynnistää hankkeen, johon haetaan mahdollisesti ELY-keskuksen kumppanuutta Majakkarannan ranta-alueiden kunnostamiseksi ja haitallisen ruovikon poistamiseksi.

Käsittääksemme Turun kaupungilla ja ainakin RH-Harvesting Oy:llä on ollut niittoa koskevaa yhteistyötä. Tätä tulisi jatkaa ja kohdentaa Majakkarannan alueelle. Myös JaLe Line Oy on kiinnostunut mahdollisesta hankkeesta.

Ehdotuksessa mukana:

Asunto Oy Turun Majakan Ranta
 Asunto Oy Turun Meripoika
 Asunto Oy Turun Merihelmi
 Asunto Oy Turun Meriosteri
 Asunto Oy Turun Merikapteeni
 Asunto Oy Turun Kommodori
 Asunto Oy Maununtytär
 Asunto Oy Turun Rantakummeli
 Asunto Oy Turun Airistontähti
 Asunto Oy Turun Kultaranta
 Asunto Oy Turun Rikikuja
 Asunto Oy Turun Tuhtopolku

Yhteyshenkilö Tuula-Marja Mantere, Kölikatu 8 b 18, sp tuula-marja.mantere@varha.fi

[Liitteenä myös valokuvia ennen ja nyt](#)

Lähteet:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Suomen ympäristökeskus

Meriympäristöjohtaja Ulla Rosenström, John Nurmisen Säätiö

"Port Aboa" Asemakaava ja asemakaavanmuutos Asemakaavatunnus 22/2014 Diaarinumero 6483-2014